

Skaitymai

Nr. 19 (25)

Augsburgas, 1945 m.

gegužės mėn. 11 d.

II metai

ČIČINSKAS

Matrona

Baladė

I Čičinsko palkų dvara
Nuo Mitridoj ir Lenčių
Suvalaiava, duoda garą
Daug bajorų, daug svečių:
Mantvydaitis juokdarys,
Bartkaus posūnis Kairys,
Ožkabardis jaunikaitis,
Aldadrikas Jonūka,
Žnairas kutvėla Tiška
Ir naktibaldė Valaitis.

Grietiela smaila, rūpestingai
Išsikuteles, vokietyš,
Jam kimbolais melodingai
Taiko Leiba Šepetyš.
Kumščia drūta, apskrita
Muša būbena Dabita,
Lig alkūnių atsiraityš:
Ant valkuotų gi grindų
Šoka plikos lig blauzdu
Liaudos gražios bajoraitės.

Bet Čičinskas apsiniaukęs
Sėdi rūstas, nelėkus,
Ant plikos kaktos sutraukęs
Rūkių preslančius lankus.
„Šimtą rykių toms mergoms!
Atekaltyk, Kmita, nuopomsl
Išblašky: minčių nemoka,
O, tas „veto“, ta naktis
Gal neslėgtų, kaip mistis!
Kaip negyvos lėtos šoka.“

Nėsa vargo užmiršimą
Kūčių vakaras beaugus;
Zemei skelbia atpikimą
[sūkūnį]ęs dangus.
Gieda „gloria“ aukštai
Angelių šimtų šimtai,
Bet žmonėms tik gėro noro!..
Gieda štai antri galūnai;
Šoka, linksmas svečialai..
Bet Čičinskul trūksta oro.

Ant alkūnės pasirūmęs,
Sėdi rūstas, nelėkus;
Vien iš bosų pasisėmęs
Lenkla mėsiaus puodukus.

Jo nei plakamų klyksmai,
Nol juokaudami linksmal
Sėbrai nuraminot nemoka.
Veltai Liauda paklusni:
Ir jaunuoliai ir seni
Visos adventas kaip šoka.

Kai iš selmo piktas grįžo,
Piktas, keistan, neramus,
Tai lig šiolei neatlyžo:
Verčia pragaru namus.
Sokiai, klyksmas per naktis...
Nedorybių atmintis
Jam užmigyt vienam neduoda?
Ar lig šiolei nebylys,
Šventas sąžinės kvieslys,
Neprašneks į sielą juodą?

Gloti žūstančios tėvynės
Nuo kazokų ir Maskvos
Stojo sūnūs. Vien negyvenę
Tik Čičinskas Lietuvos.
Liaudos išrinktas balsais,
Seime riejos su visais,
Gavęs vardą lėdaviko;
Nepermaldomas kitų
Ant sumanymų aukštų
Veto veidniškai užriko.

Sako, Maskvai parsidavęs,
Sikeldžieta Vairuva gaudus,
Kad už tai oio priešų gavęs
Aukso kupinus puodus.
Tarp žmonių tačiau plačiai
Eina gandas, kad stačiai
Veidniol bus užrašęs sielą
Nuo anos baisios nakties,
Kai, apgautas įtarties,
Nuskandino savo mielą.

Žmonės skuba ant rorotų,
Spengia šaltis, dar tamsu,
Iš oglynų apšarmotų
Staupia vilkas, net baisu!

„Klopai gali naktimis
Išbadyti sau akis:
Reikia jiems apviešti kelį,
Dievą reikia ne tamsoj,
Reikia garbinti šviesoj!..
Sok, Kmita! užkurk miestelį!“

Nuo bakūzių samanotų
Skraido liepsnos... ir Kmita,
Išvažiuoja ant rorotų
Pais Čičinskas su svita;
Mantvydaitis juokdarys,
Bartkaus posūnis Kairys —
Ožkabardis jaunikaitis,
Aldadrikas Jonūka,
Žnairas kutvėla Tiška
Ir naktibaldė Valaitis.

Prieš bažnyčią pasitinka
Juos klebonas su stula,
[didžiausią kaltininką
Tokia prašneka bylą:
„Tavo darbas ir kelias
Taip skriaudingus, atkaklius
Ant svarstyklių jau pasvėrė
Dievo teisė amžina
Ir atrado, kad gana
Zemė asarų prigėse!..“

Tu priplūdei visą šalį
Savo vardo balsungai
Zemė jau pakelti neb gali,
Tavo kalčių stėgiama,
Nors ganytojai skaudu,
Dievo gimusio vardu
Neįjiesiu į šventyklą,
Lig atlyginsi skriaudas,
Iki dvasiškas žaidas
Numazgos įvents maudykla!“

„Gal Čičinsko nepažįsti
Ir jo keršto be ribos,
Kad į jį šiandieną drieti
Atsiliept be pagarbos?..“